

Palkkatuen kohdentumisen kriteerit 2025

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta 13.05.2025
43/14.07.00.00/2025

Valmistelija

Työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki ja hallintoasiantuntija Mikko Nikkilä

Palkkatuki ja starttiraha ovat lakisääteisiä työvoimapalveluja, vaikka niiden myöntämisessä voidaan käyttää tarveharkintaa sen suhteen, kenelle ja kuinka pitkäkestoisena niitä myönnetään. Yli 55-vuotiaiden työllistämistuki on asiakkaan subjektiivinen oikeus, mikäli ehdot sen myöntämiseen täyttyvät.

Keski-Pohjanmaan alueella kolmannen sektorin toimijoiden työllistämistoimet kohdistuvat etenkin heikoimmassa asemassa oleviin pitkään työttömänä olleisiin henkilöihin, jolloin palkkatuen avulla tuetaan heidän etenemistään takaisin työelämään palkkatuetun työn kautta.

Heikossa työmarkkina-asemassa olevalla henkilöllä työkyky on heikentynyt, jolla on puutteita osaamisessa tai jolla on muita vaikeuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille joko henkilökohtaisista tai ympäristöstä johtuvista syistä. Heikko työmarkkina-asema voi johtua esimerkiksi henkilön vanhentuneesta ammatillisesta osaamisesta, iästä, rakenteellisista työmarkkinamuutoksista sekä asuinpaikan sijaintiin liittyvistä haasteista.

Heikossa työmarkkina-asemassa olevia voivat yksittäisessä tilanteessa tai palvelussa olla esimerkiksi vailla koulutusta olevat nuoret, maahanmuuttajat, pitkäaikaistyöttömät, vammaiset henkilöt, pitkäaikaissairaat sekä henkilöt, joilla on mielenterveys- tai päihdeongelmia. Myös työssä oleva henkilö voi olla heikossa työmarkkina-asemassa, esimerkiksi jos hän on irtisanomisuhan alainen eikä hänen osaamistaan vastaavaa työtä löydy hänen asuinpaikkakunnaltaan.

Vuonna 2025 heikommissa asemassa olevien työnhakijoiden tilanne Keski-Pohjanmaalla on heikentynyt. Työttömyys on kasvanut erityisesti nuorilla, ikääntyneillä ja pitkäaikaistyöttömillä sekä maahanmuuttajilla. Samalla avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt, mikä vaikeuttaa työnsaantia. Työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut erityisesti 25–29-vuotiaiden ikäryhmässä sekä toisen asteen koulutuksen saaneilla. Pitkäaikaistyöttömien määrä on myös noussut, mikä viittaa siihen, että työttömyys pitkittyy monien kohdalla.

Palkkatukeen käytettävät resurssit ovat etenkin työllisyysalueen ensimmäisen toimintavuoden aikana rajalliset, koska valtiolta periytyneet sidonnat ovat kuluttaneet merkittävästi vuodelle 2025 käytettävissä olevia resursseja. Tämän vuoksi niukkoja resursseja tulee kohdentaa ensisijaisesti niihin asiakasryhmiin, jotka hyötyisivät kaikkein eniten palveluista. Palkkatuen vaikuttavuudesta on perin

vähän tutkimuskirjallisuutta, mutta valtioneuvoston kanslian tilaaman selvityksen (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 75/2018) mukaan palkkatuki yrityksiin on pitkäkestoisilta vaikutuksiltaan tehokkainta. Julkiselle tai kolmannelle sektorille myönnetty palkkatuki lisäksi estää tai ehkäisee esimerkiksi palkkatuetujen rikollisuutta, syrjäytymistä, päihteiden käyttöä ja mielenterveysongelmia. Yhtäältä palkkatukijakso hyödyttää työtöntä mm. ammatillisen ja toimialakohtaisen osaamisen omaksumisen myötä. Palkkatuki vaikuttaa lisäksi olevan erityisen hyödyllinen työmarkkinoiden erityisryhmien – etenkin pitkäaikaistyöttömien, maahanmuuttajien ja nuorten – työmarkkina-aseman parantamisessa.

Muuttuneen lainsäädännön myötä palkkatuetun työn ajalta työssäoloa kertyy jatkossa vain tietyissä tapauksissa joten palkkatuetulla työllä ei saada taloudellisesta näkökulmasta pitkäkestoisia vaikutuksia kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuuseen. Tulee kuitenkin huomioida, että työllistämiskeskuksen ajan työllistetty on pois työttömyysetuuden piiristä eli työllistämiskeskuksen ajan kunta säästää työttömyysetuuden rahoitusvastuusta, mikäli työssä oleva ei nosta soviteltua työttömyysetuutta. Säästön summa riippuu työttömyyden kestosta. Mitä pidempi työttömyys, sitä suurempi on kunnan rahoitusosuus työttömyysetuudesta. Esimerkiksi kolmannelta työttömyysvuodelta kunta maksaa noin 3200€/henkilö työttömyysetuuksien kustannuksista.

Työllisyysjohtaja

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta päättää kohdentaa palkkatuen myöntämisen kriteerit vuoden 2025 aikana määrärahojen puitteissa ensisijaisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistämiseen.

Päätös